

**UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ
ANYKŠČIŲ KOMUNALINIS ŪKIS**

2022.12.13 Nr. 1-SD-4972
(6.20)

Privatusis juridinis asmuo, Gegužės g. 47, LT-29107 Anykščiai, tel.faksas (8 381) 51 478,
el. p. info@anykom.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 154111083, PVM mok.kodas LT541110811

Anykščių rajono savivaldybės Tarybai

2022 -12-09 Nr.SD-1053

**DĖL ĮMOKOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ
TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIO ANYKŠČIŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖJE NUSTATYMO**

Bendrovė teikdama komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugas per 2022 metų dešimt mėnesių patyrė virš 25 tūkstančių eurų nuostolį. Dabartiniu metu taikomi įkainiai patvirtinti 2021 m. birželio 30 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-TS-207 nepadengia kaštų, nes per šį laikotarpį ženkliai pasikeitė dalis ekonominių veiksnių, lemiančių patiriamas sąnaudas teikiant atliekų tvarkymo paslaugą: didėjo minimali mėnesinė alga, ženkliai brango kuras, žaliavos, atsarginės dalys, remontas, energetiniai resursai ir kita).

Greta aukščiau įvardintų veiksnių, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centro“ direktoriaus 2022 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. VK – 382, nuo 2023 m. sausio 1 d. yra didinamas mišrių komunalinių atliekų priėmimo į sąvartyną mokestis. (Pagrindinė didinimo priežastis nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 2,4,5,6 ,7,9 straipsnių ir 1,2,8 priedų pakeitimo įstatymas, kuriuo didinamas nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokesčio tarifas nuo 15 Eur iki 50 Eur už toną.)

Bendrovė, vadovaudamasi Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 (su vėlesnėmis redakcijomis) „Dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“, 2020 m. vasario 27 d. vidaus sandorio sutarties Nr.1- SV-50 „Komunalinių atliekų tvarkymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje“ viešųjų paslaugų teikimas 1 d. 2 ir 3 punktais, Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. liepos 24 d. sprendimo Nr.1- TS- 242 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo“ pavestų Bendrovei atlikti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijų 1 punktu, teikia savivaldybės tarybai įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymo įkainį

PRIDEDAMA:

1. Įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymas Anykščių rajono savivaldybėje (lapai).
2. UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ direktoriaus 2022 m. lapkričio 22 d. įsakymas Nr. VK – 382 (2 lapai).

3. Aplinkos ministerijos atsakymas, dėl siūlymo atidėti didesnio mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifo įsigaliojimo (3 lapai).

Direktorius

Kazys Šapoka

UAB „UTENOS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS

**DĖL MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PRIĖMIMO IR TVARKYMO MOKESČIO
DYDŽIO NUSTATYMO**

2022 m. lapkričio 22 d. Nr. VK - 382

Vadovaujantis UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ direktoriaus pareiginių nuostatų, patvirtintų 2020 m. gruodžio 21 d. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu Nr. 1, 10.1. p.:

1. N u s t a t a u į mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų (20 03 01) priėmimo ir tvarkymo mokesčio dydį fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie naudojami komunalinių paslaugų operatoriaus paslaugomis, šioms savivaldybėms:

- 1.1. Anykščių rajono savivaldybei – 80,40 EUR/t (be PVM);
- 1.2. Ignalinos rajono savivaldybei – 84,83 EUR/t (be PVM);
- 1.3. Molėtų rajono savivaldybei – 81,84 EUR/t (be PVM);
- 1.4. Utenos rajono savivaldybei – 87,28 EUR/t (be PVM);
- 1.5. Visagino savivaldybei – 76,40 EUR/t (be PVM);
- 1.6. Zarasų rajono savivaldybei – 80,35 EUR/t (be PVM);

2. N u s t a t a u, atliekų priėmimo ir tvarkymo mokesčio, taikomo juridiniams ir fiziniams asmenims, nesinaudojantiems komunalinių paslaugų operatoriaus paslaugomis ir mišrias komunalines atliekas (20 03 01) savarankiškai pristatantiems į mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius dydį – 87,28 Eur/t (be PVM);

3. P r i p a ž i s t u 2016 m. gruodžio 22 d. įsakymą Nr. VK – 219 (su visais buvusiais pakeitimais) netekusiu galios;

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2023 m. sausio 1 d.

Direktorius

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script that appears to be the name "Ramūnas Juodėnas".

Ramūnas Juodėnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
mob. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos savivaldybių asociacijai

2022-

Nr.

į 2022-10-24

Nr. (6)-SD-718

DĖL SIŪLYMO ATIDĖTI DIDESNIO MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ SĄVARTYNE ŠALINAMOMIS ATLIEKOMIS TARIFO ĮSIGALIOJIMĄ

Atsakydami į Jūsų raštą, pažymime, kad dar 2014 m. buvo numatytas¹ nuoseklus mokesčio už aplinkos teršimą šalinamomis nepavojingomis atliekomis (toliau – sąvartyno mokestis) didinimas iki 45 Eur/t dydžio 2020 m. Tačiau atsižvelgus į Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijos prašymus, motyvuojant, kad nesukurta pakankama atliekų perdirbimo infrastruktūra, neveikia visos suplanuotos atliekų deginimo jėgainės, Seimo narių siūlymu 2015 m., 2018 m. ir 2019 m. sąvartyno mokesčio didinimas buvo nuolat atidedamas jį sumažinant iki 3 ir 5 Eur/t. Primename, kad savivaldybių įsteigtus regioninius atliekų tvarkymo centrus vienijanti Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija 2018 m. rugsėjo 7 d. raštu Nr. IS-37 kreipėsi į Aplinkos ministeriją, Seimo Aplinkos apsaugos komitetą ir Lietuvos savivaldybių asociaciją, prašydama 2019 metams pratęsti „lengvatinį“ 5 eur/t sąvartyno mokesčio tarifo taikymą ir 50 eur/t sąvartyno mokesčio tarifą pradėti taikyti iškart, kai pradės veikti Vilniaus ir Kauno atliekų deginimo jėgainės.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal galiojančią Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo redakciją, kol neįsigalios 2021 m. gruodžio 23 d. priimtas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-876, 2023 m. numatytas sąvartyno mokesčio dydis – 20 Eur/t (rašte minimas 15 Eur/t tarifo dydis galioja 2022 m. mokestiniam laikotarpiui).

Kaip nurodėme derindami ir diskutuodami Seime dėl Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-1092, sąvartyno mokesčio tarifas padidintas iki 50 Eur/t įvertinus, kad galiojantis sąvartyno mokesčio tarifas yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje (toliau – ES), Europos Komisijos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijas greičiau jį didinti, taip pat siekiant užtikrinti, kad šalinimas sąvartyne taptų brangiausia atliekų tvarkymo alternatyva, taip prisidedant prie atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo ir žiedinės ekonomikos tikslų² įgyvendinimo. Toks sąvartyno mokesčio padidinimas sudarys palankias sąlygas išnaudoti sukurtus atliekų tvarkymo pajėgumus, kurie bus panaudoti ekonomikai

¹ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimu Nr. XII-1328.

² Padidinti pakartotiniam naudojimui paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad iki 2025 m. jos sudarytų bent 55 proc. susidarančių komunalinių atliekų; mažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad ne vėliau kaip 2035 m. sąvartynuose būtų šalinama ne daugiau kaip 5 proc. susidariusių komunalinių atliekų.

naudingiausiu būdu, skatins tas ekonomikos veiklas, kurios yra prisitaikiusios prie uždaro „žiedinio“ ciklo, gebančios efektyviausiai panaudoti atliekas kaip žaliavas kito gaminio ar produkto gamybai.

Be to, sąvartyno mokesčio padidėjimas būtinas ir neišvengiamas ir dėl to, kad išliktų pažanga mažinant atliekų šalinimą ir situacija neimtų blogėti bei būtų sudarytos ekonominės prielaidos užkardyti kelią atliekų importui, siekiant pigiau sutvarkyti kaimyninėse šalyse susidarančias atliekas, kuriose sąvartyno mokestis yra gerokai didesnis nei Lietuvoje. Pvz., Latvijoje sąvartyno mokestis – 80 Eur/t (nuo 2023 m. – 95 Eur/t), Lenkijoje – 61 Eur/t, Suomijoje – 70 Eur/t, Danijoje – 79 Eur/t.

Pažymėtina, kad pirmiausiai turi būti siekiama atliekas tvarkyti aukštesnio prioriteto būdais (perdirbti, kitaip naudoti) ir tik tokias atliekas, kurių negalima kitaip sutvarkyti, turėtų būti šalinamos sąvartyne. Lietuvoje sukurta ir nuolat plėtojama atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, siekiant, kad kaip galima daugiau susidariusių atliekų būtų perdirbama ar kitaip panaudojama. Sąvartynas yra žemiausio prioriteto atliekų tvarkymo alternatyva. Kiekviena savivaldybė turi visas galimybes vykdyti antrinių žaliavų, biologinių, tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo plėtrą, skatinti gyventojus rūšiuoti atliekas, informuoti gyventojus apie rūšiavimo naudą. Tam skiriamos ES ir valstybės biudžeto lėšos. Lietuvoje sukurta atliekų perdirbimo infrastruktūra, ateityje planuojama investuoti ES fondų lėšas į tokios infrastruktūros papildomų pajėgumų sukūrimą ir esamų modernizavimą.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2020 m. sąvartynuose pašalinta 17,6 proc. susidariusio komunalinių atliekų kiekio³. Prognozuojama, kad ateinančiais metais sąvartynuose šalinamas nepavojingų komunalinių atliekų kiekis turėtų tolygiai mažėti savivaldybėms efektyviai išnaudojant esamus atliekų rūšiavimo pajėgumus ir įdiegus atskiro buityje susidarančių biologinių, tekstilės, statybinių atliekų ir pavojingų atliekų surinkimo infrastruktūrą. Tad nuo savivaldybių ir regioninių atliekų tvarkymo centrų dedamų pastangų priklausys, ar bus pasiektas tikslas sumažinti šalinamų atliekų kiekį ir nuo 2030 m. sąvartynuose šalinti ne daugiau kaip 5 proc. komunalinių atliekų⁴.

Padidėjęs sąvartyno mokestis ir su tuo susijusios papildomos sąnaudos bus skaičiuojamos nuo šio sumažėjusio šalinamų atliekų kiekio. Bet kokie skaičiavimai dėl sąvartyno mokesčio įtakos gyventojų kainoms yra sąlyginiai; faktas priklausys, ar bus dedamos pastangos išnaudoti esamą rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą, pasinaudoti naujais kvietimais gauti paramą rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrai plėsti (biologinių, tekstilės, kitų antrinių žaliavų), keisti komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros principus, kontroliuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyvius (ar komunalinių atliekų surinkėjai kokybiškai teikia komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugą, ar komunalinių atliekų turėtojai rūšiuoja atliekas laikydamiesi savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytos atliekų rūšiavimo tvarkos) ir pan.

Atkreiptinas dėmesys, kad sąvartyno mokesčio lėšos naudojamos Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos tikslams įgyvendinti, pvz., skiriant dotacijas savivaldybėms, siekiant finansuoti

³ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/atliekos/atlieku-apskaita/atlieku-apskaitos-duomenys/komunalines-atliekos>

⁴ Reikšmė nustatyta Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 1 priede „2021–2023 metų Nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų, uždavinių ir rodiklių sąrašas“ ir Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano, patvirtinto „Dėl Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimo“, 1 priede.

atliekų tvarkymo sistemų kūrimą, funkcionavimą ir vystymą. Taigi, šio mokesčio lėšos „grįžta“ savivaldybėms. Iš Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos, į kurią ir patenka sąvartyno mokesčio lėšos, 2021-2023 m. laikotarpiui jau suplanuota skirti virš 10 mln. eurų dotacijoms savivaldybėms ir regioninių atliekų tvarkymo centrams rūšiuojamojo antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir tekstilės atliekų surinkimo priemonių įsigijimui, asbesto atliekų sutvarkymui iš gyventojų, bešeimininkų padangų surinkimui ir sutvarkymui.

Vertinant, kiek dėl padidėjusio sąvartyno mokesčio padidės regionų komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos ir vienam namų ūkio tenkančios išlaidos komunalinių atliekų tvarkymui, ir naudojant Alytaus regiono pavyzdį, pažymėtina, kad pagal viešai skelbiamą informaciją Alytaus regione 2021 m. pašalinta 8,9 tūkst. t komunalinių atliekų⁵. Už šį pašalintą sąvartyne kiekį mokėtina sąvartyno mokesčio suma – 152 tūkst. Eur⁶, o tai sudarė tik 1,85 proc. visų regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų 2021 m.⁷ Darant pesimistinę prielaidą, kad 2023 m. Alytaus regione bus pašalintas toks pat kiekis komunalinių atliekų, koks buvo pašalintas 2021 m. (t. y. apie 8,9 tūkst. t), mokėtina sąvartyno mokesčio suma siektų maždaug 500 tūkst. Eur. Tokia suma sudarytų apie 6 proc. Alytaus regiono 2021 m. komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų. Tiek pat (6 proc.) padidinus įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą dydį, vidutinės namų ūkiui Alytaus regione per mėnesį tenkančios atliekų tvarkymo išlaidos padidėtų apie 0,30 Eur⁸.

Tikėtina, kad sąvartyno mokestis nėra esminis veiksnys, lemiantis sąnaudų didėjimą: gerokai daugiau įtakos tam turėtų energijos kainų pokytis, išaugusi infliacija, sąnaudos darbo užmokesčiui ir kt.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Aplinkos ministerija neplanuoja inicijuoti sąvartyno mokesčio 50 Eur/t tarifo įsigaliojimo datos atidėjimo.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

M. Gineitytė, tel. 8 695 48936, el. p. monika.gineityte@am.lt

⁵ <https://www.aratc.lt/metines-ataskaitos/> → 2021 m. metinis pranešimas

⁶ Skaičiuojant pagal 2021 m. mokestiniam laikotarpiui galiojantį 15 Eur/t sąvartyno mokesčio tarifą ir 1,138 mokesčio indeksavimo koeficientą.

⁷ UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro 2021 m. metinio pranešimo duomenimis, Alytaus regiono 2021 m. komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos – 8,23 mln. Eur.

⁸ Aplinkos apsaugos agentūrai Alytaus regiono savivaldybių pateiktais duomenimis (<https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/atliekos/atlieku-apskaita/informacija-apie-komunaliniu-atlieku-tvarkymo-sistemas-lietuvos-savivaldybes>), vidutinės 2021 m. vienam namų ūkiui Alytaus regione per mėnesį tenkančios komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos sudarė 4,76 Eur.